

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Εισαγωγή</i>	13
---------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

1.1 Εισαγωγή	17
1.2 Η αντιπαράθεση δύο βασικών ιδεών και ρευμάτων	18
1.3 Η άνοδος των νεοκλασικών οικονομικών	20
1.4 Η επιστροφή των οικονομικών της συσσώρευσης	23
1.5 Κατευθύνσεις σχεδιασμού και υλοποίησης περιφερειακών πολιτικών	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 Εισαγωγή: Το πρόβλημα και η αντιμετώπισή του	35
2.2 Η συζήτηση για την περιφερειακή σύγκλιση – απόκλιση στην Ελλάδα: Μια σύντομη επισκόπηση	37
2.3 Μέθοδοι και δείκτες μέτρησης των περιφερειακών ανισοτήτων	41
2.4 Τα χαρακτηριστικά του περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα	42
2.5 Η διαχρονική εξέλιξη του περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα	97
2.6 Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του περιφερειακού προβλήματος	103
2.7 Οι επιπτώσεις των περιφερειακών ανισοτήτων	116
2.8 Συμπεράσματα	117

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3.1 Εισαγωγή	123
------------------------	-----

3.2	Η εξέλιξη των περιφερειακών ανισοτήτων	126
3.3	Ζητήματα πολιτικής	150

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

4.1	Εισαγωγή	157
4.2	Βιβλιογραφική επισκόπηση	159
4.3	Η περιφερειακή διάρθρωση των νέων κρατών-μελών	160
4.4	Η εξέλιξη των περιφερειακών ανισοτήτων στα νέα κράτη-μέλη	167
4.5	Επίλογος	173

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

5.1	Εισαγωγή	179
5.2	Αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας	181
5.3	Επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης	181
5.4	Περιορισμός του κόστους επέκτασης του κοινωνικού κεφαλαίου	182
5.5	Αποφυγή κοινωνικών αναταραχών και εντάσεων	183
5.6	Κοινωνική δικαιοσύνη και ο μηχανισμός της αγοράς	183
5.7	Αντιστάθμιση των επιπτώσεων άλλων πολιτικών	184
5.8	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής ολοκλήρωσης	185

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

6.1	Ζητήματα μεθοδολογίας στην άσκηση περιφερειακής πολιτικής	187
6.2	Οι στόχοι της περιφερειακής πολιτικής	188
6.3	Σχέσεις μεταξύ των στόχων της περιφερειακής πολιτικής	192
6.4	Τα διλήμματα στην άσκηση περιφερειακής πολιτικής	193

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

7.1	Εισαγωγή	199
7.2	Η διαχρονικότητα του περιφερειακού προβλήματος	199

7.3	Η αλληλοσυσχέτιση των χωρικών επιπέδων	202
7.4	Η διεθνοποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων	204
7.5	Οι οικονομίες και αντιοικονομίες συγκέντρωσης.	206
7.6	Οι διαρθρωτικές μεταβολές και η τριτογενοποίηση της οικονομίας.	208
7.7	Οι χωρικές επιπτώσεις της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης	210
7.8	Η δημοσιονομική στενότητα και ο μεταβαλλόμενος ρόλος του κράτους.	212
7.9	Η μεταβαλλόμενη γεωγραφία της ανάπτυξης	215
7.10	Τα διδάγματα του παρελθόντος	216

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

8.1	Εισαγωγή	219
8.2	Δημόσιες δαπάνες	219
8.3	Υποδομές	224
8.4	Αναπτυξιακά κίνητρα	228
8.5	Έλεγχοι και περιορισμοί	229
8.6	Ενίσχυση της κινητικότητας εργασίας και κεφαλαίου, και ενίσχυση της ευελιξίας.	230
8.7	Πολιτικές ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων	232
8.8	Αποκέντρωση δημόσιου τομέα	234
8.9	Πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού	235
8.10	Πολιτικές άυλων υποδομών	237
8.11	Εγκατάσταση επιστημονικών ιδρυμάτων	239
8.12	Πολιτικές διασυνοριακής συνεργασίας.	242
8.13	Επιλεκτικές πολιτικές αντιμετώπισης της βιομηχανικής παρακμής	244
8.14	Συμπεράσματα.	245

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

9.1	Εισαγωγή	247
9.2	Τα συστήματα διοικητικής οργάνωσης.	248
9.3	Το υφιστάμενο σύστημα διοικητικής οργάνωσης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα	250

9.4	Ο θεσμός της περιφέρειας στην Ελλάδα	253
9.5	Τα χαρακτηριστικά του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.	261
9.6	Η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση	264
9.7	Η δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση	272
9.8	Συμπεράσματα	278

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

10.1	Εισαγωγή	291
10.2	Η περιφερειακή κατανομή των δημοσίων επενδύσεων κατά περίοδο	294
10.3	Οι διαχρονικές μεταβολές του προτύπου της περιφερειακής κατανομής των δημοσίων επενδύσεων στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1976-2001	316
10.4	Συμπεράσματα	323

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

11.1	Εισαγωγή	327
11.2	Μια σύντομη ιστορική αναδρομή	328
11.3	Οι αναπτυξιακοί νόμοι της περιόδου 1981-1998.	330
11.4	Τα Ειδικά Αναπτυξιακά Προγράμματα του Β' ΚΠΣ.	341
11.5	Τα ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα του Γ' ΚΠΣ.	352
11.6	Άλλες πολιτικές ανάπτυξης με περιφερειακή διάσταση.	355
11.7	Αξιολόγηση των περιφερειακών επιπτώσεων.	361
11.8	Προς μια επανατοποθέτηση της σχέσης βιομηχανικής και περιφερειακής πολιτικής.	367

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

12.1	Εισαγωγή	375
12.2	Το συνταγματικό πλαίσιο και οι νεότερες εξελίξεις σχετικά με την οικονομική αυτοτέλεια και τη χρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	377
12.3	Η χρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	380
12.4	Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ)	381

12.5 Έσοδα που εισπράττονται από το κράτος υπέρ των ΟΤΑ	390
12.6 Φόροι που εισπράττονται από τους ΟΤΑ	393
12.7 Τα ανταποδοτικά τέλη	397
12.8 Η ταμειακή υπηρεσία των δήμων και κοινοτήτων	400
12.9 Συμπεράσματα	402

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

13.1 Οι περιφερειακές ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση	407
13.2 Οι περιφερειακές ανισότητες ως πρόβλημα πολιτικής	408
13.3 Η περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης	409
13.4 Η κοινοτική διαρθρωτική πολιτική και η συμβολή της στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας	434
13.5 Συμπεράσματα	439

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

14.1 Εισαγωγή	445
14.2 Περιφερειακά προγράμματα, περιφερειακός σχεδιασμός και περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα	446
14.3 Η διαχρονική βαρύτητα του άξονα προτεραιότητας περιφερειακή ανάπτυξη στο σύνολο των ΚΠΣ	449
14.4 Ο αναδιανεμητικός χαρακτήρας των ΠΕΠ	458
14.5 Η εικόνα των περιφερειακών ανισοτήτων μετά τη διεύρυνση και το μέλλον της περιφερειακής πολιτικής στην Ελλάδα	464
14.6 Συμπεράσματα	467
<i>Επίλογος</i>	473